

ПРОБЛЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Торба Н.Г., кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки психології та менеджмент, Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України

Питання дистанційного навчання особливо в умовах воєнного стану набула ще більшої актуальності. Після появи у середині ХХ ст. ЕОМ – пристроїв для обробки інформації уперше в історії людства з'явився такий спосіб запису й довгострокового зберігання раніше формалізованих професійних знань, за допомогою якого ці знання дістали змогу безпосередньо без опосередкованих впливів на освітній процес.

Уведений воєнний стан в Україні з 24 лютого 2022 року унеможлиблює очне навчання здобувачів освіти, тому дистанційне навчання стало єдиною доступною формою в системі освіти. Так, відповідно до Закону України «Про освіту» статті 571 щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану, зазначено, що здобувачам освіти, які в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні чи окремих її місцевостях, оголошених у встановленому порядку (особливий період) були вимушені змінити місце проживання (перебування), залишити робоче місце, місце навчання, незалежно від місця їх проживання (перебування) на час особливого періоду гарантується організація освітнього процесу в дистанційній формі або в будь-якій іншій формі, що є найбільш безпечною для його учасників [2].

Метою створення та розвитку системи дистанційного навчання (далі - «СДН») є надання здобувачам освіти, громадянським і військовим фахівцям, переміщеним особам, самим широким верствам населення в будь-яких районах країни та за її межами рівних освітніх можливостей, а також підвищення якісного рівня освіти за рахунок більш активного використання наукового і освітнього

потенціалу провідних університетів, академій, інститутів, галузевих центрів підготовки та перепідготовки кадрів, інститутів підвищення кваліфікації, які лідирують, та інших освітніх установ. СДН дозволить студенту отримати як базову, так і додаткову освіту паралельно з його основною діяльністю. Нарешті, створювана система дистанційної освіти направлена на поширення освітнього середовища, на найповніше задоволення потреб і прав людини в галузі освіти [3].

За рахунок створення мобільного інформаційно-освітнього середовища і скорочення питомих витрат на одного об'єкта навчання, СДН забезпечить принципово новий рівень доступності освіти при збереженні її якості. Дистанційне навчання є найперспективнішою формою освіти широких верств населення.

СДН повинна сприяти рішенням таких соціально значущих задач, як:

- 1) підвищення освітнього рівня суспільства та якості освіти;
- 2) реалізація потреб населення в освітніх послугах;
- 3) задоволення потреб країни в якісно підготовлених фахівцях;
- 4) підвищення соціальної та професійної мобільності населення, його підприємницької та соціальної активності, рівня самосвідомості, поширення кругозору;
- 5) збереження та примноження знань, кадрового і матеріального потенціалів, накопичених вітчизняною вищою школою;
- 6) розвиток єдиного освітнього простору в рамках країни і всього світового співтовариства, який має на увазі забезпечення можливості отримання нострифікованої освіти у будь-якій точці освітнього простору.

Крім того, слід зауважити, що впровадження ДН призведе до суттєвих позитивних змін в економіці країни в цілому, оскільки дасть можливість, по-перше, зменшити навантаження на висококваліфіковані педагогічні кадри, що дозволить останнім підвищувати свій професійний рівень, по-друге, зменшиться необхідність в обслуговуванні приміщень педзакладів, поповненню бібліотечних фондів у традиційному їх вигляді.

Розвиток СДН, що використовує засоби навчання, основані на сучасних технологічних досягненнях, з високим рівнем охоплення, повинен сприяти зміцненню міжнародних позицій країни, оскільки під впливом науково-технічного прогресу освіта стає інструментом взаємопроникнення не тільки знань і технологій, але й капіталу, інструментом боротьби за ринок, рішення геополітичних задач тощо.

Нині створення СДН стає особливо актуальним, бо саме ця система може найбільш адекватно й гнучко реагувати на потреби суспільства та забезпечити реалізацію конституційного права на освіту кожного громадянина країни. СДН відповідає логіці розвитку системи освіти і суспільства в цілому, оскільки передбачає особистісно-орієнтований підхід у навчанні [4].

Список використаних джерел

1. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи. Київ, 2009.
2. Закон України «Про освіту»: редакція від 6.04.2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Ковальчук В. І. Тенденції розвитку освітньої системи в Україні. *Economics, science, education: integration and synergy*. Materials of international scientific and practical conference, 18-21 January 2016. Київ: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2016. С. 79-80.
4. Ковальчук В. І. Розвиток вищої освіти відповідно до тенденцій і вимог ринку праці. *Розвиток сучасної освіти: теорія, практика, інновації*. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 лютого 2016 року. Київ: Міленіум, 2016. С. 22-24.
5. Олейник О. В. Дистанційне навчання у гуманітарних вузах: проблеми і перспективи. *Комп'ютери. Програми. Інтернет* : зб. тез доп. учасн. міжнар. наук.-практ. конф. Київ : ІВЦ Вид-во «Політехніка», 2003. С. 127-128.
6. Положення про дистанційне навчання № 703/23235 від 30 квітня 2013 р.: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>